

Lepakot läjään

Dykes To Watch Out For (1988)
More Dykes To Watch Out For (1988)
New, Improved! Dykes To Watch Out For (1990)
Dykes To Watch Out For: The Sequel (1992)
Spawn Of Dykes To Watch Out For (1993)
Unnatural Dykes To Watch Out For (1995)
Hot, Throbbing Dykes To Watch Out For (1997)
Split-Level Dykes To Watch Out For (1998)

Lisäksi ilmestynyt:

Post-Dykes To Watch Out For (2000)
The Indelible Alison Bechdel – Confessions,
Comix, And Miscellaneous Dykes To Watch Out
For (1998)

Ensimmäinen Dykes To Watch Out For -kokoelma vuonna 1986 sisälsi sekalaisen valikoiman lyhyitä sarjakuvia. "A:sta Z:aan" riimikuvasarja kartoitti lesbouden laajan kirjon tyyliin "D is for Deirdre who worked on Wall Street" ja "G is for Gretchen who knew it at age seven".

Itse sarjakuvat olivat vielä omaelämäkerrallisia, humoristisia juttuja. Vaikka tulevien päähenkilöiden aiheet olivat jo näkyvissä, ne alkoivat tiivistyä varsinaisesti vasta seuraavassa kokoelmassa More Dykes To Watch Out For.

Tarinan keskushenkilöiksi muodostuivat muun muassa poliittisesti valvutun ja ihmissuhteissa ainaisen neuroottinen Mo (Bechdelin omakuva?), rutkasti seksitaiteva, rento ja räväkkä poikatyttö Lois, luotettava järjestöaktiivi Harriet, Madwimmin-kirjakaupan vakaa omistaja Jezanna sekä Tonin ja Claricen ikuiselta tuntuva liitto. Mo oli aluksi itseoikeutettu päähenkilö. Albumiin on saatu mukaan myös 27-sivuinen spesiaali Mon ja Harrietin ekasta kerrasta!

Kokoelman helmi on kuitenkin omaelämäkerrallinen "The Crush", jossa tekijä muistelee ihastustaan naisten martial arts -leirillä. Vaikka piirrosjälki on vielä kömpelöä, Bechdel tavoittaa herkästi ihastumisensa pienet yksityiskohdat.

Kolmannessa albumissa New, Improved! Dykes To Watch Out For Bechdel alkaa löytää tarinallisen rytmityksen kahden sivun episodeissaan. Kaikki sarjat on alunperin julkaistu useissa lehdissä. Myöhemmin lähes kaikkiin kokoelmiin on lisätty loppuun pitkä, monikymmensivuinen katkeamaton lisätarina. Piirrosjälki on kuitenkin vielä hieman luonnosmaista ja kestää vielä kauan ennen kuin Bechdel löytää varmuuden hahmojensa suhteen. Mukaan tulee lisää henkilöitä – new age -hörhö Sparrow sekä opiskelu- ja työnarkomaani Ginger. Tonin ja Claricen liitto kohtaa odottamat-



Outi Vanamo

tomia vaikeuksia ja Mo alkaa vihdoinkin käydä terapiassa. Bechdelin henkilögal-leria muodostaa tiiviin yhteisön, jossa ystävät tukevat toisiaan mutta tietenkin myös tietävät toistensa asiat liiankin hyvin.

Dykes To Watch Out For: The Sequel syventää yhä Harrietin ja Mon suhdetta. Kimppakämpän keskenään jakavien Loisin, Sparrow'n ja Gingerin elämäntyylisen erot aiheuttavat jatkuvia arkipäivän ongelmia. Ginger löytää kaukorakkauden ja Lois menee naimisiin Claricen kanssa. Mukana on myös tekijän pitkä parodinen omaelämäkerrallinen tarina.

Seksi on luonnollinen osa sarjaa mutta ei painotu ylenmäärin. Rentouttavaa kyllä henkilöiden ei tarvitse elämässään puolustaa lesbouttaan lähes lainkaan vaan ympäristö hyväksyy heidät automaattisesti – tosin heteroita ei paljon kuvioissa tunnu pyöriäkään. Toisin kuin usein homosarjakuvissa Bechdel pystyy keskittymään olennaiseen ja välttämään jatkuvan puolustusasenteen ja draamallisuuden. Hahmojen elämää kyseenalaistavat toisinaan lähinnä ymmärtämättömät vanhemmat tai naapurit. Onko sitten kyseessä idealistinen vai todellinen maailmankuva, jää lukijan ratkaistavaksi.

Samaa sukupuolta olevien vanhemmuuteen perchedytään Spawn Of Dykes To Watch Out For -albumissa, kun Toni ja Clarice päättävät yrittää saada lapsen. Samalla Mon ihmissuhteet joutuvat remonttiin. Albumin 32-sivuinen loppuspesiaali käy läpi synnytyksen toisin kuin sarjakuvassa ikinä – huumorilla, lämmöllä ja riittävän realistisesti. Unnatural Dykes To Watch Out For -kokoelmassa

taas perchedytään lapsenkasvatukseen iloihin samalla kun Mo yrittää palata deittireulettiin.

Bechdelin sarjakuvissa ei ole kyse vain lesbojen tasa-arvosta heteroiden suhteen. Päähenkilöt ovat kaikki lesboja ja naisia paria poikkeusta lukuunottamatta. He kattavat laajan kulttuurisen ja rodullisen kirjon. Toni on etelä-amerikkalaista syntyperää, Sparrow aasialaista, melkein puolet henkilöistä taas mustaihoisia. Lisäksi Bechdelin hahmot ovat laihoja, lihavia, nuoria, vanhoja, liikuntavammaisia... USA





Välillä tuntuu siltä, että näin poliittisesti korrekti henkilövalikoima on jopa epäuskottava!

Toni joutuu lopullisesti kohtaamaan konservatiivisen sukunsa ennakkoluulot Hot, Throbbing Dykes To Watch Out For -albumissa. Poliittisella puolella sivutaan niin O.J. Simpsonin kuin Clintoninkin oikeudenkäyntejä. Split-Level Dykes To Watch Out For keskittyy muun muassa uskollisuuden ja muuttamisen vaikeuteen.

Piirroksellisesti Bechdelin sarjakuvat ovat hyvää perustasoa. Niissä on paljon puhuvia päitä ja samoja henkilöitä ruutu ruudun täydellä - informatiivista ja sym-

paattista mutta ei erityisen luovaa tai tunnetun.

Bechdelin huumori nousee arkipäiväisistä tilanteista, vaikeuksista ja onnesta työssä, opiskelussa tai ihmissuhteissa. Henkilöiden persoonallisuudet kasvavat vähitellen, suhteita syntyy ja lopulta varsinaista loppuvitsiä ei episoodeissa ole ja hahmoista riittää valikoimaa erityyppisiin elämäntyyliin ja näkemyksiin. Sarjoissa puhutaan paljon ja ystävyydellä ja ryhmän tuella on suuri merkitys - vaikka puhuminen ei aina autakaan, ainakaan Mon tapauksessa!

Sarjan päähenkilöiden koko elämä lietenkin pyörii aktiivisesti naiseuden ympärillä: feministisessä kirjakaupassa työskentely, lesbomielenosoitusmarsit ja amerikkalaisen päivänpolitiikan sekä yhteiskunnan valveutunut kommentointi ovat luonnollinen osa arkipäivää. Dykes To Watch Out For aukeaa siltä kelle

tahansa joka on joskus ollut yksin, suhteessa, rakastunut tai mitä tahansa siltä väliltä. Ihmissuhteissa neuroilu, onnistuminen ja epäonnistuminen ovat universaaleja tunteita. Siksi Bechdelin töiden niputtaminen "vain" lesbosarjakuvaksi tuntuu epäreilulta. Jokainen nainen ja aika moni mieskin voi tunnistaa itsensä näistä hahmoista. ■



Homosarjakuvan helmiä

Ville Hänninen



Tom of Finland

Kaarinalaissyntyinen Touko Laaksonen (1920-1991) piirsi Tom of Finland -nimimerkin suojassa yksityiskohtaisia, paikoin pornografisia homosarjakuvia (mm. Kake ja Mike; katso kokoelma-albumi Tom of Finland - Kaikki Miket ja neljä Kakea, Nostromo 1992). Niillä hän saavutti maailmanmaineen homopiireissä. Tom of Finlandin tuotantoa on esitelty myös lukuisissa näyttelyissä ympäri maailmaa vuodesta 1978 lähtien. Yhdysvalloissa toimii Tom of Finland -säätiö, joka huolehtii taiteilijan tuotannosta.

Ralf König

Saksalaisen Königin hervoton huumori naurattaa niin homoja kuin heteroakin. Hänen sarjakuviansa menestys perustuu lämpimään ironiaan, joka ei ole koskaan piikikäästä tai ilkeää. Vaikka Königin maailma on 100-prosenttinen homoseksuaalinen, tarinat käsittelevät yleisinhimillisiä ihmissuhdeongelmia kieli visusti poskessa. Königiltä on suomennettu kymmenkunta sarjakuvaa, joista tunnetuimpia ovat elokuviksikin päättyneet Tapajakondomi (Like, 1989) ja Vapautunut mies (Like, 1993).



Howard Cruse

Gay Comix -lehden ensimmäisenä päätoimittajana toimineen Crusen ura kulminoituu Stuck Rubber Baby -albumiin. Tarina sijoittuu 1960-luvun Yhdysvaltoihin, aikaan, jolloin homoseksuaalisuus oli vielä vahvempi tabu kuin nykyisin. 224-sivuinen tarina tuo mieleen Art Spiegelmanin Maus-sarjakuvan. Siinä kuvataan natsien juutalaisvainoja, Stuck Rubber Baby puolestaan kertoo kylmäävään sävyyn "syvän etelän" suvaitsemattomuudesta.



Roberta Gregory

Pitkän linjan underground-sarjakuvapiirtäjä tunnetaan parhaiten Naughty Bits -lehestään, jossa seikkailee vimmainen feministi Bitchy Bitch. Gregoryn Bitchy Butch (suomeksi "Ryhähekkis") on puolestaan nimensä veroinen lesbo, äänekäs, itsetietoinen - ja kertakaikkiaan rakastettava. Gregory vieraili Helsingin sarjakuvafestivaaleilla vuonna 1995.



Sarjainfon tarjouk!

8 kpl=100mk! (Hintaan ei sisälly postikulut.)

Voimassa maaliskuun loppuun saakka. Samalla voit vaivattomasti liittyä jäseneksi ja maksaa vuoden 2001 jäsenmaksun (kts. sivu 2).

Rastita vaihtoehtosi. leikkaa irti, kirjoita osoitetietosi ja lähetä koko nippu seuran osoitteeseen: **Suomen sarjakuvaseura ry, PL 927, 00101 Helsinki.**

Nimeni: _____
 Osoitteeni: _____
 Jos joku haluamistani numeroista on loppu, lähettäkää tilalle joku seuraavista:

NRO	HINTA										
0-25	loppu	<input type="checkbox"/>	53	4/1986	15.-	<input type="checkbox"/>	83	2/1994	25.-		
<input type="checkbox"/>	26	1/1980	10.-	<input type="checkbox"/>	54	1/1987	15.-	<input type="checkbox"/>	84	loppu	
	27	loppu		<input type="checkbox"/>	55	2/1987	15.-	<input type="checkbox"/>	85	4/1994	25.-
<input type="checkbox"/>	28	3/1980	10.-	<input type="checkbox"/>	56	3/1987	15.-	<input type="checkbox"/>	86	1/1995	25.-
<input type="checkbox"/>	29	4/1980	10.-	<input type="checkbox"/>	57	4/1987	15.-	<input type="checkbox"/>	87	2/1995	25.-
<input type="checkbox"/>	30	1/1981	10.-	<input type="checkbox"/>	58	1/1988	15.-	<input type="checkbox"/>	88	3/1995	25.-
<input type="checkbox"/>	31	2/1981	10.-	<input type="checkbox"/>	59	2/1988	15.-	<input type="checkbox"/>	89	4/1995	25.-
<input type="checkbox"/>	32	3/1981	10.-	<input type="checkbox"/>	60	3/1988	15.-	<input type="checkbox"/>	90	1/1996	28.-
<input type="checkbox"/>	33	4/1981	10.-	<input type="checkbox"/>	61	4/1988	15.-	<input type="checkbox"/>	91	2/1996	28.-
<input type="checkbox"/>	34	1/1982	10.-	<input type="checkbox"/>	62	1/1989	15.-	<input type="checkbox"/>	92	3/1996	28.-
<input type="checkbox"/>	35	2/1982	12.-	<input type="checkbox"/>	63	2/1989	15.-	<input type="checkbox"/>	93	4/1996	28.-
	36-37	loppu		<input type="checkbox"/>	64	3/1989	15.-	<input type="checkbox"/>	94	1/1997	28.-
<input type="checkbox"/>	38	1/1983	12.-	<input type="checkbox"/>	65	4/1989	20.-	<input type="checkbox"/>	95	2/1997	28.-
<input type="checkbox"/>	39	2/1983	12.-	<input type="checkbox"/>	66	1/1990	20.-	<input type="checkbox"/>	96	3/1997	28.-
<input type="checkbox"/>	40	3/1983	12.-	<input type="checkbox"/>	67	2/1990	20.-	<input type="checkbox"/>	97	4/1997	28.-
<input type="checkbox"/>	41	4/1983	12.-	68-70		loppu		<input type="checkbox"/>	98	1/1998	28.-
<input type="checkbox"/>	42	1/1984	12.-	<input type="checkbox"/>	71	2/1991	20.-	<input type="checkbox"/>	99	2/1998	28.-
<input type="checkbox"/>	43	2/1984	12.-	<input type="checkbox"/>	72	3/1991	20.-	<input type="checkbox"/>	100	3/1998	28.-
<input type="checkbox"/>	44	3/1984	12.-	<input type="checkbox"/>	73	4/1991	20.-	<input type="checkbox"/>	101	4/1998	28.-
<input type="checkbox"/>	45	4/1984	12.-	<input type="checkbox"/>	74	1/1992	22.-	<input type="checkbox"/>	102	1/1999	28.-
<input type="checkbox"/>	46	1/1985	12.-	<input type="checkbox"/>	75	2/1992	22.-	<input type="checkbox"/>	103	2/1999	28.-
<input type="checkbox"/>	47	2/1985	12.-	<input type="checkbox"/>	76	3/1992	22.-	<input type="checkbox"/>	104	3/1999	28.-
<input type="checkbox"/>	48	3/1985	20.-	<input type="checkbox"/>	77	4/1992	22.-	<input type="checkbox"/>	105	4/1999	28.-
<input type="checkbox"/>	49	4/1985	12.-	<input type="checkbox"/>	78	1/1993	25.-	<input type="checkbox"/>	106	1/2000	28.-
<input type="checkbox"/>	50	1/1986	12.-	<input type="checkbox"/>	79	2/1993	25.-	<input type="checkbox"/>	107	2/2000	28.-
<input type="checkbox"/>	51	2/1986	15.-	<input type="checkbox"/>	80	3/1993	25.-	<input type="checkbox"/>	108	3/2000	28.-
<input type="checkbox"/>	52	3/1986	15.-	<input type="checkbox"/>	81	4/1993	25.-	<input type="checkbox"/>	109	4/2000	28.-
				<input type="checkbox"/>	82	1/1994	25.-	<input type="checkbox"/>	110	1/2001	28.-

Sarjainfot vuosilta 1996-2000

Lisää tietoja sarjakuvaseuran nettisivuilta www.kupla.net tai Sarjainfosta 100 (3/98), jossa on tiedot kaikista artikkeleista ja niiden kirjoittajista.

- 400 - Dnn Rusan E.C. vaikutteiset Aku-kannet neliväreissä, Oso Höglund, Julia Vuori, Marko Turunen, Toonni Musturi, Kuvatöitöt ja sarjakuva, Kirjastot, Katja Tukiaisen muistele 90-lukua, Alison Bechdel.
- 300 - Erkki Bilal, Métal Hurlant, Fréon-ryhmä Belgiasta, Ville Pynnönen, Herra Matti Hagelbergin uudet kommluudet, Shojo Manga -tyttöjen sarjakuva, Muumit yliopistossa, Carl-setä on poissa.
- 200 - Hernandezin veljekset, Warren Ellis, Terry Laska, Little Orphan Annie, Mike Diana (juttu + 6 sivua sarjakuvaa), Australialaiset pienlehtelijät, Joe Sacco, Vuillemin, Puupäähattu Jubilee.
- 100 - Petteri Tikkanen, R.L.P. Charles Schulz, Comix 2000, Ben Ketchor (juttu + 7 sivua sarjakuvaa), Robotit japanilaisessa sarjakuvassa, Disneyn juuret ovat Euroopassa.
- 499 - Dou Rosa - uusi Anikka-messias, Charles Schulz, Chris Ware -haastattelu, OuBaPo, osa 4/4, Jim Rorgman & Jerry Scott, Nora Paakkänen.
- 399 - Le Dernier Cef, Myrky-piirtäjä Walters, Stripburger - sarjakuvavaienne Sloveniasta, Gunnar Lundqvist, Mikko Kalajoki, Petri Hiltunen, Veli Giovanni, Hunt Emerson, Daniel Clowes haastattelussa, OuBaPo, osa 3/4.
- 299 - Poliittiset pilapiirrookset - arjen historian luvusta, Sarjakuvapiirtäjiä siunaavat leipiänsä kuvituksilla, Willem ja paljastavat silmät, Nigeriläinen piirtäjä Tayo Fatunla Suomessa, Glen Baxter on nero, OuBaPo, osa 2/4, Luzernin sarjakuvafestivaalit, Richard Sala, Jano, Atak, Jerome Charyn ja Jerri Rope haastatuksissa.
- 199 - Katja Tukiaisen haastattelu, Mags - toiscolainen kertomus sankarista ja viheristä taikaväestä, OuBaPo -sarjakuvaa rajoitteiden mukaan, osa 1/4, Sii-lehteä en unohda koskaan -palsta, Kalevalassa uusissa kuosissa, Benoît Sokal, Eaglesin tarina, Hergé -Mikäs tuli lapsena luettua?
- 498 - Dreamworksin Egyptin prinssi haastaa Disneyn Mulanin kilpailuun katsojista, Pornograafiset fotonovellit eli valokuvaamalla tehdyt sarjakuvat, Otsamo jutunsa Sethiä, Meizëres & Christina, Andrian Toonine, Massashi Tanaka.
- 398 - Sarjainfon sadas numero! Valikoima mielenkiintoisia artikkeleita Sarjainfon historian taipaleelta ja työdollinen luettelo numeroiden 1-99 artikkeleista. Mitä tapahtui sarjakuvassa 90-luvulla, Jim Woodringin luoma maailma keskustelukanavana internetissä: ComicChat, Yukiko Kishiro, Stephane Rosse, Peter Bagge.
- 298 - Leif Packalén ja Tarmo Koivisto kertovat afrikkalaisesta sarjakuvaelämästä, Anders Westerber ja urademoni, Gil Alkabetz animoi Lähi-Idän tilannetta mustalla huumorilla, Pekka Gronow toi underground-sarjakuvan Suomeen, Sarjakuvaa Bastiassa, Hongkongilainen animaatio, Uusi Spirit, Bryan Talbot, Jeff Smith.
- 198 - Joe Colemanin sisäiset demonit, Tukholma sarjakuvakaupunkina, Alan Mooren ja Eddie Campbellin Viiltäjä Jack, Turin palsta: Transmetropoliitan, Pogo - nyrin pötkö oppositiin tarina, Mykkäsarjakuvan värillinen mestari Caran D'Acch, Sarjakuva orastaa Ita-Euroopassa, Turun animaatiokoulu, Hiroaki Samura, Hannu Lukkarinen, Timo Niemi.
- 497 - Sveitsinvieraat Soumar ja Ott haastatteluissa, Dilbertin läpivalaisu, kuinka Scott Adams saa ideansa? Kamut - jokamiesluokan Crazy Kat, B.Virasen tekijä Heikki kertoo työstään, Haastatteluissa Seth ja Hermann, Lasia animaatio-osuus: Quay-veljekset ja Hayao Miyazaki.
- 397 - Juho Juntunen ja Pauli Heikkilä maratonhaastattelussa, Joe Sacco ja sarjakuvajournalismi sodan keskellä, Lauja animaatio-osuus, Artikkelisarja animaatioteosta jatkuu, Sarjakuvapiirtäjän eläke, Ruonalan Kysy-palsta, uutisia ja paljon arvosteluita.
- 297 - Jeff Smithin Luupää, haastattelussa Peter Panin tekijä Loisel, Puupäähattu Matti Hagelberg, Chuck Jones ja Will Eisner, Ruotsalainen sarjakuvaa aalloppojassa, Palstat: Tomi Jerman ja supersankarit, Kyy - Pauu Ruomala vastaa, Artikkelisarja animaatioteosta jatkuu, Petteri Tikkanen.
- 197 - Mailmanin haastattelu, Baru, Supersankareiden kuolema, Sötemin pornoalparit arvostelussa, Apinasta artistiksi: Kaltsu Kallio.
- 496 - Sarjakuva 100 vuotta Julke Heikasen viimeinen numero päätoimittajana, Satavuotisartikkelien viimeiset osat: Olavi Paavolaisten esse kirjan kuolemasta ja keskiikäiset sarjakuvat (!), Apinasta artistiksi: Mo Haglund, mukana kaksi mielen sarjakuvaa, Sarjakuvan saastuttavan vaikutusta käsittelevä "klassikkoessse" Valturista Paloista 50-luvulta.
- 396 - Sarjakuva 100 vuotta, Rodolphe Töpffer, Nuoren sukupolven ranskalaiset kustantamot: EAssociation ja Amok, Egon Meuronen ja Olavi Vikainen krunattiin Puupäähattulla, Martin Barker tutkii sarjakuvan lukoita, Julie Doucet, Espanjan Max, Max Anderssonin minihaastattelu.
- 296 - Sarjakuva 100 vuotta, Kalevi artikkeleita Crazy Kalista, Rodolphe Töpffer, Sarjakuvan sensuuri, Uusi ranskalainen sarjakuva, Apinasta artistiksi, Tomi Riionheimo, M. Thomas Inge - Amerikan sarjakuvaprofessori vierailla Suomessa.
- 196 - Sarjakuva 100 vuotta, Umberto Ecoan esse Steve Canyonista, Yellow Kidin tarina, Osamu Tezuka - sarjakuvan jumala, Miguelanxo Prado piirtää arkipäivän väkivallasta.